

δι' αὐτοῦ τὴν τροφαλίδα ἢ κοινῶς μυζήθραν,¹ ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ παρασκευάζῃ τὸ δξύγαλα ἢ κοινῶς γιαγούρτιον πρὸς διάκρισιν τοῦ δξυρισμένου γάλακτος. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν λαμβάνει ποσότητα γάλακτος, θερμαίνει ὀλίγον καὶ κατὰ τὴν θέρμασιν χέει τὴν πυτίαν καὶ ἀναταράσσει τὸ μίγμα, μέχρις οὐ ἅπασα ἡ τυρία παγῆ καὶ παράξῃ μάζας μεγάλας, λευκάς καὶ στερεάς, τὸν κληθέντα χλωρὸν τυρὸν, ἐκθλιβούσας ὑγρὸν ὑποκύανον, τὸν ὄρρον ἢ τυρόγαλα· ἐφεξῆς λαμβάνει τὸν ἐκθλιθέντα τοῦτον ὄρρον, τὸν ἐνέχοντα εἰσέτι μέρη τινα τυρίας μὴ παγείσης, θράζει αὐτὸν, μέχρις οὐ ἐπέλθῃ ἡ πῆξις ἅπασης τῆς ἐν τούτῳ ὑπαρχούσης τυρίας, καὶ ποιεῖ ἐτέρας μάζας μικροτέρας καὶ λευκάς, τὴν δὴ κληθεῖσαν τροφαλίδα ἢ μυζήθραν, ἐγκαταλιμπανούσας τὸ ἄνευ γάλα καὶ βουτύρου τυρόγαλα, ἢ ὄρρον γάλακτος. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν λαμβάνει ἐπίσης ποσότητα γάλακτος, θράζει ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν καὶ μετὰ ταῦτα χέει ὀλιγίστην ποσότητα ἐλαφροῦ ὀξέος (τοῦ ὀποῦ τῶν λειμωνίων ἢ τῆς διαλύσεως τρυγικοῦ ὀξέος κτλ.) ἵνα ἐπιβοηθήσῃ τὴν ὀξεῖαν ζύμωσιν, εἶτα ἀφίνει τοῦτο ἡρεμον ἐπὶ πολλὰς ὥρας, μέχρις οὐ ἀναπτυχθῇ τὸ ἐκ τῆς ζύμώσεως ταύτης γαλακτικὸν ὀξύ καὶ πήξῃ ἅπασαν τὴν τυρίαν εἰς μάζας μικράς καὶ λευκάς, μὴ ἰκανὰς ν' ἀποθλίψωσι τὸ βούτυρον καὶ τὸν ὄρρον ἀλλὰ διατηρούσας αὐτὰ, τὸ κοινῶς γιαγούρτιον ἢ δξύγαλα.

Γ'. Τὸ γάλα τοῦτο παρασκευάζεται ἐντὸς τῶν μαστῶν τῶν ζώων, ἀδενωδῶν τινῶν ὀργάνων αὐτῶν, εἰς ὠρισμένην ἐποχὴν. Καὶ διὰ νὰ ἐννοήσῃτε τίνι τρόπῳ παρασκευάζεται ἐντὸς αὐτῶν, δεόν νὰ μάθητε τὴν κατασκευὴν τούτων, ὅτι δηλ. οἱ ἀδένες οὗτοι εἰσὶ κοῖλοι χώροι, οἵτινες συνεκστομοῦνται εἰς ἴδιον ὄχετόν, τὸν ἐκφορητικὸν αὐτῶν ἀγωγόν, καὶ περιελείφονται κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν ἐπιφάνειαν διὰ τινος ὑμένους, συνισταμένου ἐκ πληθῆος ἀσκιδίων (κληθέντων ἀδενωδῶν κυτταρίων) καὶ πολυπληθῶν λεπτοτάτων ἀγγείων, προσκομιζόντων εἰς ταῦτα ἄφθονον αἷμα.

Κατὰ τὴν ὠρισμένην ταύτην ἐποχὴν, ἀρχομένην περὶ τὸ τέλος τῆς κηρύσεως, συμβαίνει ἔνεκα ἀγνώστου αἰτίας συνόρμησις αἵματος εἰς τὰ ἀγγεῖα τοῦ ὑμένους τῶν ὀργάνων τούτων· ἔνεκα δὲ ταύτης τελεῖται ἀφθονωτέρα ἐξάγγις τοῦ ὄρρου τοῦ συνορμήσαντος ἐκεῖ αἵματος, ἢ ὅποια ἐπιφέρει οὐ μόνον ταχύτεραν τὴν ἐξόγ-

κωσιν τῶν ἀδενωδῶν ἀσκιδίων καὶ τὴν ἀπόπτωσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἄφθονον τὴν ἐκχυσιν καὶ μεταβολὴν τοῦ ὑπολοιποῦ ὄρρου τοῦ τοιοῦτου αἵματος καὶ τὴν σώρευσιν αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀσκιδίοις ἐντὸς τῶν κοίλων χωρῶν τῶν ἀδένων πρὸς σχηματισμὸν τοῦ γάλακτος· ταυτέστιν ἡ λίαν ταχέως ἐπερχομένη ἐξόγκωσις τῶν ἀδενωδῶν ἀσκιδίων προκαλεῖ οὐχὶ τὴν θρεπτικὴν μεταβολὴν αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν λιπώδη τροποποίησιν τοῦ περιεχομένου τούτων, (τὴν κληθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν λιπώδη διήθησιν), καὶ συνάμα ἐπάγει τὴν ἐκπτωσιν καὶ τὴν συσσώρευσιν αὐτῶν ἐντὸς τῶν κοίλων χωρῶν τῶν ἀδένων, ὥστε τὰ ἀδενώδη ταῦτα ἀσκίδια κατὰπληρα λίπους ἀποπίπτουσι καὶ συσσωρεύονται ἐντὸς τῶν κοίλων χωρῶν τῶν ἀδένων· πρὸς τούτοις τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ ἐξαγγισθέντος ὄρρου τοῦ αἵματος μεταβάλλεται διὰ τοῦ δξύγνου τοῦ ἀέρος ἀπὸ ὄρρου αἵματος εἰς ὄρρον γάλακτος (τῇ τροποποίησιν τῆς ἐν τούτῳ ὑπαρχούσης ἰνίας εἰς τυρίαν), ἐκχέεται ἐντὸς τῶν κοίλων χωρῶν τῶν ἀδένων, μίγνυται μετὰ τῶν λιπωδῶς διητημένων καὶ ἐκεῖ συσσωρευθέντων ἀσκιδίων, καὶ οὕτω ἀποτελεῖ τὸ γάλα. Τοῦτων οὕτως συμβαινόντων ἐκκρίνεται τὸ μίγμα τοῦτο, τὸ ἐνέχον τὰ ἀδενώδη ἀσκίδια ὡς γαλακτοσφαίρια καὶ τὸν ὄρρον τοῦ αἵματος ὡς ὄρρον γάλακτος, διὰ τοῦ ἐκφορητικοῦ ἀγωγοῦ τοῦ ἀδένο, καὶ χρησιμεύει πρὸς τὴν θρέψιν τοῦ νεωστὶ γεννηθέντος ὄντος.

Μὴ ἀπορήσετε λοιπὸν, ὡ ἀγαθοὶ ἀναγνώσται, ὅταν παρατηρήτε ὅτι τὸ γάλα χρησιμεύει ὡς πρώτη τροφή τοῦ ἀνθρώπου, διότι τὰ συστατικὰ αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον διαφέρουσι τῶν συστατικῶν τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ προωρισμένου πρὸς τὴν θρέψιν τοῦ σώματος τούτου· οὐδὲ λησμονήσατέ ποτε τὰς υποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ὀφείλετε εἰς τὰς μητέρας ὑμῶν, αἵτινες, καθ' ἣν ἐποχὴν σείς ἐρρίφθητε ἐν τῷ κόσμῳ μικροὶ, γυμνοὶ καὶ ἀδύνατοι, σᾶς παρέλαβον εἰς τὰς ἀγκάλας των, σᾶς περιέθαλψαν εἰς τοὺς κόλπους των καὶ σᾶς προσέφερον τὸ αἷμά των ὅπως σᾶς διαθρέψωσι.

¹ Ἐπειτα τὸ εἶδος.

Κ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΝΗΣ.

Ο ΤΑΜΕΡΛΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΥΡΜΗΣ

Ὁ μέγας τάρταρος κατακτητῆς Ταμερλάνος, ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1397 εἶγεν εἰσβάλει μετὰ φοβεροῦ στρατοῦ εἰς τὰς Ἰνδίας, περιεκυκλώθη ἐξαφνα αὐτὸς καὶ μέρος τῶν στρατευμάτων του, ἅμα διελθὼν τὰ ὄρη τὰ ὅποια διαχωρίζουσι τὰς Ἰνδίας ἀπὸ τοῦ Ἀφγανιστάν, ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν. Οἱ στρατιῶται καταληφθέντες ὑπὸ πανικοῦ φόβου διεσκορπίσθησαν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κατακτητῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ εἰμὴ χάρις εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ ἵππου του.

1. Ἄς μὲ συγχωρήσωσιν οἱ ἀναγνώσται, καὶ μάλιστα οἱ περὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἀσχολούμενοι, νὰ καλέσω τὴν μυζήθραν τροφαλίδα καὶ τὸ γιαγούρτιον δξύγαλα, διότι μὴ τὴν ἀλλήθειαν δὲν γνωρίζω τί ἄλλο σημαίνει ἡ τροφαλίς τῶν ἀρχαίων καὶ τίνος ἔνεκα διέκρινον αὐτὴν τοῦ χλωροῦ τυροῦ, καὶ διότι τὸ δξύγαλα δὲν σημαίνει τὸ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ὄξυνον ἢ δξυρισμένον γάλα τὸ κατὰ φύσιν παραγόμενον, ἀλλὰ τὸ γιαγούρτιον τὸ διὰ τῆς τέχνης ὀξύ παρασκευαζόμενον, ὡς τὸ δξύποτον διαφέρει τοῦ δξύνου ποτοῦ.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐσταμάτησε κατάκοπος πλησίον εἰς ἐρειπωμένον μαυσωλεῖον, τὸ ὁποῖον ὑψοῦτο ἔρημον ἐν τῇ μέσῳ πεδιάδος. Καταβάς ἀπὸ τοῦ ἵππου του εἰσεχώρησεν εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ ἐξηπλώθη κατὰ γῆς διὰ νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον. Ἀναλογιζόμενος ὅτι εἶχεν ὑπὸ πάντων ἐγκαταλειφθῆ, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ὄπλα του εἶχε χάσει κατὰ τὴν φυγὴν, εὗρισκεν ὅτι ἦτο δεινότης ἢ θέσις του καὶ ἤρχιζε νὰ παραδίδηται εἰς μεγίστην ἀπελπισίαν.

Αἴφνης βλέπει πλησίον εἰς τὴν χειρὰ του μύρμηκα βραδέως προχωροῦντα καὶ κρατοῦντα διὰ τῶν χειλῶν του κόκκον διπλάσιον ἑαυτοῦ κατὰ τὸ μέγεθος. Ὁ μύρμηξ διηυθύνετο πρὸς τὸν τοίχον, ὅπου εἰς ὀλίγων δακτύλων ὕψος ἦτο τὸ στόμιον τῆς μυρμηκιάς. Ὁ Ταμερλάνος ἀπροσέκτως παρηκολούθει τοῦ μύρμηκος τὴν πορείαν, ὅτε τὸν βλέπει, φθάσαντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ τοίχου, νὰ προσπαθῆ ν' ἀναβῆ, ἐνῶ ἡ κλίσις ἦτο ἐντελῶς κάθετος· ἀλλ' ὁ κόκκος ἦτο πολὺ βαρὺς, ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἐκύλιε τὸ ζώφιον κατὰ γῆς.

Ὁ ἀκούρατος μικρὸς δουλευτὴς δὲν ἀπεθάρρυνετο· ἐλάμβανε πάλιν τὸ φορτίον του, καὶ ἤρχιζε νέας προσπαθείας διὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ ἐμπόδιον· πάλιν ὁ κόκκος ἐκίλιε κάτω. Τὸ πείραμα ἐπανελήφθη ἐξήκοντα ἐννέα φορές, χωρὶς νὰ φανῆ καθ' ὅλου ἀποθαρρυσμένος ὁ μύρμηξ. Τέλος τὴν ἑβδομηκοστὴν φορὰν κατώρθωσε νικηφόρος νὰ φθάσῃ εἰς τὸ στόμιον τῆς μυρμηκιάς, καὶ ἔγινεν ἄφαντος εἰς τὰ βάθη τῆς κατοικίας του φέρων μαζῆ του τὸν πολύτιμον κόκκον, τὸν ὁποῖον τόσον γενναίως εἶχε διασώσει.

Διαρκούσης τῆς μικρᾶς ταύτης σκηνῆς οὐδεμία ἐκ τῶν κινήσεων τοῦ μύρμηκος εἶχε διαφύγει τὴν προσοχὴν τοῦ κατακτητοῦ. Μόλις ἐκεῖνος εἶχε γείνει ἄφαντος, ἠγέρθη, ἀνέβη τὸν ἵππον καὶ ἤρχισε πανταχόθεν νὰ περιτρέχῃ τὴν πεδιάδα. Μετὰ πολλοὺς μόχθους ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον νύκτα, ἠδυνήθη ἀνευρὼν τὸ στράτευμά του νὰ τὸ φθάσῃ, καὶ συλλέξας τοὺς φυγάδας, ἐπέτελλε τὸ δεύτερον κατὰ τῶν Ἰνδῶν, ἐνίκησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος καὶ ἐκυρίευσεν τὴν χώραν των.

«Βλέπων τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἐντόμου, ἔλεγε πρὸς τοὺς συντρόφους του, ἠσθάνθη ἐντροπὴν διότι τόσον εὐκόλως εἶχον ἀπελπισθῆ. Ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν μύρμηκα διὰ νὰ με διδάξῃ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ ὑπερνικᾷ πάντα τὰ ἐμπόδια.»

Καὶ ὄντως, οὐδεὶς κόπος εἶνε τόσον μέγας, ὅσον δύσκολος καὶ ἐπαχθὴς καὶ ἀνφαίνηται, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ τὸν καταβάλλῃ ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ καρτερίαι.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

14.— Διατί ἡ γάτα τρίβει διὰ τῶν ποδῶν της τὰ πόδια της ὅταν μέλλῃ νὰ βρέξῃ;

Αἱ τρίχες ἐν γένει εἶναι ὑγροσκοπικαί, δηλ. ἀπορροφῶσιν εὐκόλως τὴν ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅταν μέλλῃ νὰ βρέξῃ, ἡ ἀτμοσφαῖρα περιέχει πολλοὺς ἀτμοὺς ὕδατος ἐν ἀοράτῳ καταστάσει, τοὺς ὁποίους ἀπορροφῶσιν αἱ τρίχες τοῦ ζώου τούτου, γίνονται δὲ οὕτω πρόξενοι κνισμοῦ τινος· διὰ τοῦτο δὲ ἡ γάτα ζύεται. Πολλοὶ ἄνθρωποι αἰσθάνονται διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κνισμοὺς ἀνυποφόρους κατὰ τὴν κεφαλὴν, προμηγύοντας βροχῆν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐὰν τὸ δέκατον μόνον μέρος τῶν φροντίδων, ὅσας λαμβάνομεν καθ' ἑκάστην διὰ νὰ ἔχωμεν ἄρτον καλὸν καὶ καλὴν τράπεζαν, ἀφιερώνετο εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἰδίας ἡμῶν οἰκογενείας, πρὸ πολλοῦ ὁ κόσμος ὅλος θὰ ἦτο τέλειος. (Οὐάβρων.)

* * * Ὑπερασπίζου τὰ δίκαιά σου, ἀλλὰ μετὰ γαλήνης καὶ πραότητος. Ὁ ἀναβρασμὸς ὑπερβολικοῦ θυμοῦ, ἡ ἀλαζονικὴ ἰσχυρογνωμοσύνη, ἡ μανία τοῦ νὰ θέλῃ τις νὰ ἔχῃ δίκαιον πάντοτε, καὶ τὸ τῆς ἀντιρρήσεως πνεῦμα, οὐδὲν ἔχουσιν ὠφέλιμον ἀποτέλεσμα, ἀπ' ἐναντίας δὲ αὐξάνουσι τὸν θυμὸν τῶν ἄλλων διὰ τῆς ἐναντιότητος αὐτῶν, καὶ προσθέτουσιν ἀδικίαν ἐπ' ἀδικίας. Ἴσως διαλογιζόμενος λέγεις κατὰ νοῦν· «Καλὰ καὶ ἅγια ταῦτα· ἀλλὰ δύναμαι νὰ χαλιναγωγῶ πάντοτε ἑμαυτόν; Οὐχὶ πάντες δύνανται νὰ κρατῶσι τὸν λόγον αὐτῶν, ὅταν ὑπὸ τῆς ἀγανακτήσεως κυριεύονται.» Ἐγὼ ὅμως σοὶ ἀποκρίνομαι· «Ὁ ἄνθρωπος πολλὰ δύναται, ὅταν σπουδαίως θέλῃ.» Ἀναντιρρήτως δὲ ἕκαστος δύναται νὰ γίνῃ κρείττων τῶν ὁρμῶν αὐτοῦ, ἐὰν λάβῃ σταθερὰν πρὸς τοῦτο ἀπόφασιν. Καὶ σὺ δύνασαι νὰ περιστείλῃς τὴν γλώσσάν σου. Καὶ ὄντως, δὲν περιστέλλεις αὐτὴν, παρουσιαζόμενος ἐνώπιον ἐκείνων, οἵτινες σοὶ ἐπιβάλλουσι σέβας; Οὕτως ἄρχ, ἀνακτρε, δεικνύεις τὴν ἀνδρίαν σου μόνον πρὸς τοὺς ἀδύνατους, ἢ πρὸς ἐκείνους, οὗς ἀκινδύνως καταφρονεῖς, ἐνώπιον δὲ τῶν μεγάλων καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἀντὶ θυμοῦ αἰσθάνεσαι φόβον. (Zschokke.)

* * * Ὁ ἀπερίσκεπτος καὶ ἄκαιρος ζῆλος ὁμοιάζει ἄνθρωπον, ὅστις ἐξεγειρεῖ ἄρρωστον κοιμώμενον, ἵνα ἐρωτήσῃ αὐτὸν πῶς ἔχει.